Adı Soyadı:	Sınıfı:	No:	Puan:

2026–2027 Eğitim–Öğretim Yılı · 8. Sınıf Türkçe · Efsane Set

1. Dönem 1. Yazılı Deneme Sınavı

Yazılı Pusulası tarafından son 3 yılın MEB soruları yapay zekâ ile analiz edilerek hazırlanmıştır; **MEB sorusu değildir.** Konu dağılımı: MEB ÖDSGM 2026-2027 1. dönem konu-soru dağılım tablosu (1. ortak yazılı, 7 senaryo) · MEB 2023-2026 8. sınıf Türkçe yazılıları. Toplam 100 puan.

🔎 **Bu deneme nasıl hazırlandı? 2023-2026 MEB 8. sınıf Türkçe yazılılarının 1. dönem soruları (106) ve 2026-2027 konu-soru dağılım tablosu (1. ortak yazılı, 7 senaryo) analiz edildi.**

Konu	2023-2026 MEB 1. dönem yazılılarında	2026-2027 tablosu (Senaryo 1·2·3·4·5·6·7)
Metni anlama: konu, ana fikir, başlık	26	2 · 2 · 3 · 2 · 1 · 4 · 2
Çıkarım, düşünceyi geliştirme yolları	14	1 · 2 · 0 · 1 · 2 · 2 · 1
Kelime ve deyim anlamı	15	1 · 1 · 1 · 1 · 0 · 0 · 0
Söz sanatları	6	1 · 0 · 1 · 0 · 1 · 1 · 0
Fiilimsiler	15	1 · 1 · 0 · 0 · 1 · 0 · 1
Anlatım biçimleri, metin türleri	1	0 · 3 · 0 · 1 · 3 · 1 · 1
Cümlenin ögeleri	4	0 · 0 · 1 · 0 · 1 · 1 · 1
Yazma: şiir, özet, geçiş ifadeleri	2	2 · 0 · 1 · 2 · 0 · 1 · 1
Hikâye/bilgilendirici metin yazma (tabloda yok)	14	0 · 0 · 0 · 0 · 0 · 0 · 0
Cümle türleri, çatı, diğer (tabloda yok)	9	0 · 0 · 0 · 0 · 0 · 0 · 0

Dikkat: 7 senaryonun hiçbirinde kazanımlar aynı değil; en yaygınları **metinle ilgili soruları cevaplama** ve **düşünceyi geliştirme yolları** (5'er senaryo). **Anlatım biçimleri ve metin türleri** tabloda 9 soru, arşivde ise yalnızca 1 kez sorulmuş. Arşivde 14 soru gelen **hikâye/bilgilendirici metin yazma** bu yıl 1. yazılıda yok. Bu set tablodaki 17 kazanımın hepsini kapsar.

1 Okul gazetesine bir anı yazan Defne, yazısında bazı deyimler kullanmıştır. Defne'nin arkadaşları, altı çizili deyimlerin anlamlarını sözlüğe bakmadan, metindeki ipuçlarından tahmin etmeye çalışıyor. **(5 puan)**

Satranç turnuvasının sonuçlarını haftalardır **dört gözle bekliyordum**. Sonuçlar açıklanıp adımı birinciler arasında görünce **ağzım kulaklarıma vardı**. Sevincimi paylaşmak için hemen en yakın arkadaşım Kaan'ı aradım; ama o, turnuvaya katılmadığı için biraz **nem kapmış**, telefonu kısa kesti. Ertesi gün özür dileyince o da bu küçük kırgınlığa **göz yumdu** ve yeniden barıştık.

Altı çizili deyimlerin metindeki anlamlarını yazınız.

dört gözle beklemek: .....

ağzı kulaklarına varmak: .....

nem kapmak: .....

göz yummak: .....

2 Şiir kulübü panosuna asılan dizeleri inceleyen Mert, her dizede bir söz sanatı bulunduğunu fark etmiştir. **(5 puan)**

1. Bulutlar bütün gece gözyaşı döktü,
2. Annemin sesi bir ninni gibi yumuşacık,
3. Sevinçten attığımız çığlık yedi kat göğü inletti.

a) Her dizedeki söz sanatını ve bu sanatı hangi ifadeden bulduğunuzu yazınız.

1: .....

2: .....

3: .....

b) "Rüzgâr" varlığını kullanarak içinde **konuşturma** sanatı bulunan bir cümle yazınız.

.....

3 Türkçe dersinde fiilimsileri çalışan Ece, okuduğu bir öyküden aşağıdaki bölümü defterine yazmış ve fiilimsilerin altını çizmiştir. **(5 puan)**

İstasyona **koşarak** **gelen** Deniz, **kalkacak** treni kaçırmamak için nefes nefese peronu aradı. **Bekleme** salonundaki saat tam sekizi gösteriyordu. Treni **görünce** derin bir oh çekti. Vagona **binip** pencere kenarına oturdu ve yolda **okumayı** planladığı kitabı çantasından çıkardı.

Fiilimsi	Aldığı ek	Türü
koşarak		
gelen		
kalkacak		
Bekleme		
görünce		
binip		
okumayı		

a) Tabloyu doldurunuz. **b)** Metinde altı çizili olmayan bir sıfat-fiil bulup yazınız. .....

4 Öğretmen, tahtaya ikişer cümle yazmış ve öğrencilerden her cümle çiftini verilen fiilimsi ekini kullanarak **tek bir cümle** hâline getirmelerini istemiştir. (5 puan)

Cümle çifti	Kullanılacak ek
1. Güneş battı. Hava birden soğudu.	**-ınca / -ince**
2. Dedem gazeteyi okudu. Dedem notlar aldı.	**-arak / -erek**
3. Okula gidiyordum. Yolda öğretmenimi gördüm.	**-ken**

a) Cümle çiftlerini verilen ekleri kullanarak birleştiriniz.

1. .....

2. .....

3. .....

b) “**Koşma**, düşeceksin!” ve “**Koşma** yarışına katıldı.” cümlelerinin hangisinde “koşma” bir fiilimsidir? Nedenini açıklayınız.

.....

5 Okuma kulübündeki öğrenciler, farklı kitaplardan aldıkları dört paragrafı anlatım biçimlerine göre sınıflandıracaktır. (5 puan)

A) Köyün girişindeki yaşlı çınarın gövdesi, beş kişinin kol kola girse saramayacağı kadar kalındı. Kalın, pürüzlü kabuğu yer yer yosun tutmuştu. Rüzgâr estikçe geniş yaprakları hışırdar, gölgesinde serin bir nem kokusu dolaşırdı.

B) Sabah erkenden yola çıktık. Öğleye doğru küçük bir kasabaya vardık ve çeşme başında dinlendik. Akşamüstü yeniden yola koyulduğumuzda gökyüzünü kara bulutlar kaplamıştı bile.

C) Gökkuşağı, güneş ışığının havadaki su damlacıklarından geçerken kırılması ve yansıması sonucu oluşur. Bu nedenle gökkuşağını genellikle yağmurdan hemen sonra, Güneş'i arkamıza aldığımızda görürüz.

Ç) Bazı kişiler, ödevlerin öğrencinin boş zamanını elinden aldığını savunuyor. Oysa iyi planlanmış bir ödev, derste öğrenilenin kalıcı olmasını sağlar. Bu yüzden ödevleri kaldırmak yerine sayısını ve süresini düzenlemek daha doğru olacaktır.

Her paragrafta ağır basan anlatım biçimini yazınız ve kararınızı destekleyen bir ipucunu belirtiniz.

A) .....

B) .....

C) .....

Ç) .....

6 Fen ve Türkçe derslerinin ortak etkinliğinde öğrenciler, kuş göçüyle ilgili aşağıdaki metni okumuştur. **(5 puan)**

Her yıl ağustos sonundan itibaren on binlerce leylek, Avrupa'daki yuvalarından Afrika'ya doğru uzun bir yolculuğa çıkar. Leylekler bu yolculukta kanatlarını pek çırpmaz; güneşin ısıttığı toprağın üzerinde yükselen **sıcak hava akımlarına** binerek süzülürler. Böylece çok az enerji harcayarak binlerce kilometre yol alabilirler. Ancak denizlerin üzerinde bu akımlar yeterince oluşmaz. Bu yüzden leylekler, uzun deniz geçişlerinden kaçınır ve karaların denizlere en yakın olduğu yerleri seçer. Ülkemizdeki İstanbul Boğazı ve Hatay'daki Belen Geçidi, bu nedenle göç eden leyleklerin ve diğer süzülen kuşların en önemli geçiş noktalarındandır.

a) Metne göre leylekler göç ederken az enerji harcamayı nasıl başarır?

.....

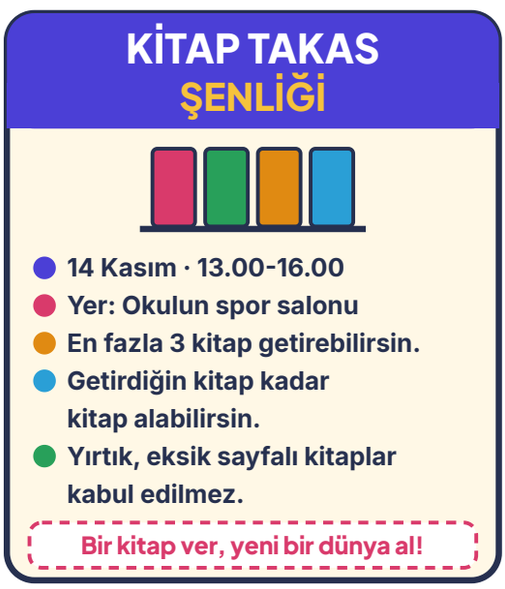
b) Leylekler uzun deniz geçişlerinden neden kaçınır?

.....

c) Metne göre İstanbul Boğazı ve Belen Geçidi'nin göç eden kuşlar için önemi nedir?

.....

7 Okul koridorundaki panoya aşağıdaki afiş asılmıştır. Afişi okuyan öğrenciler, şenliğe katılmak için hazırlık yapmaktadır. (5 puan)

a) Şenlik ne zaman ve nerede yapılacaktır?

.....

b) Şenliğe 5 kitapla gitmek isteyen Ali, en fazla kaç kitap alabilir? Nedenini yazınız.

.....

c) Kapağı yırtılmış bir kitabı olan Selin bu kitabı şenliğe götürebilir mi? Nedenini yazınız.

.....

ç) Afişin en altındaki cümleyle ne anlatılmak istenmiştir?

.....

8 Türkçe öğretmeni, öğrencilerden aşağıdaki metni okuyup cevabı metinde bulunan sorular hazırlamalarını istemiştir. (5 puan)

Mahallemizdeki eski bostan, yıllardır boş duruyordu. Geçen bahar Nermin Teyze, komşuları bir araya topladı ve bostanı yeniden ekmeyi önerdi. Çocuklar toprağı çapaladı, büyükler fide dikti. Yaz boyunca herkes sırayla sulama yaptı. Eylül geldiğinde bostandan o kadar çok domates ve biber toplandı ki mahalledeki her eve birer sepet dağıtıldı. Komşular, artık her bahar bostanda buluşmaya karar verdi.

a) Cevabı metinde bulunan, **farklı soru sözcükleriyle** (kim, ne zaman, neden, ne gibi) başlayan üç soru yazınız.

1. .....

2. .....

3. .....

b) Yazdığınız sorulardan birinin cevabını metinden yararlanarak yazınız.

.....

9 Okul dergisinin “Kısa Kısa” köşesine üç paragraf gönderilmiştir. Dergi ekibi, her paragrafın konusunu içindekiler sayfasına yazacaktır. **(5 puan)**

1. Bilim insanları, uyku sırasında beynin gün içinde öğrenilen bilgileri düzenleyip kalıcı hâle getirdiğini belirtiyor. Bu nedenle sınavdan önceki geceyi uykusuz geçirmek, öğrenileni pekiştirmek yerine unutmayı kolaylaştırabilir.

Konu: .....

2. Büyük şehirlerde korna, inşaat ve trafik sesleri gün boyu hiç susmuyor. Uzmanlar, uzun süre yüksek sese maruz kalmanın baş ağrısı, dikkat dağınıklığı ve uyku sorunlarına yol açabileceği konusunda uyarıyor.

Konu: .....

3. Ebru sanatçısı, kitre adı verilen bitkisel bir maddeyle koyulaştırılmış suyun üzerine fırçayla boyaları serper. Ardından boyaları bizle şekillendirir ve kâğıdı suyun yüzeyine dikkatle yatırır. Kâğıt kaldırıldığında desen artık kâğıda geçmiştir.

Konu: .....

Her paragrafın konusunu yazınız. Konuyu bulmak için hangi soruyu sorduğunuzu da belirtiniz. .....

10 Türkçe dersinde biri şiir, biri hikâye olan iki metin okunmuştur. (5 puan)

Uzak bir köyde kaldı çocukluğum,
Bir dut ağacının gölgesinde.
Hâlâ duyarım annemin sesini,
Akşam ezanının ardından gelen.

Şehrin ışıkları gözümü alsa da
Gönlüm o toprak yolda yürür.
Ne zaman bir dut ağacı görsem
İçimde bir sızı, bir hüzün büyür.

Bahçıvanın yanında çalışmaya başlayan çırak, ilk gün bir elma fidanı dikti. Ertesi sabah fidanın büyüyüp büyümediğini görmek için onu topraktan çıkardı, köklerine baktı, sonra yeniden dikti. Bunu her gün tekrarladı. Bir hafta sonra fidan kurumaya başlayınca ustası gülümsedi: “Evlat, kökün toprağa tutunması için ona zaman tanımalısın. Her gün yerinden sökersen hiçbir fidan büyümez.”

a) Şiirin ana duygusunu yazınız ve bu duyguyu hissettiren bir dizeyi belirtiniz.

.....

b) Hikâyenin ana fikrini yazınız.

.....

11 Yerel bir gazetenin gençlik sayfası için yazılan aşağıdaki habere henüz başlık konmamıştır. (5 puan)

> Üç yıl önce mahallemizde kitap okumak isteyen çocukların gidebileceği bir yer yoktu. Lise öğrencisi Barış ile arkadaşları, Barış'ın dedesinden kalan ve yıllardır kullanılmayan garajı temizleyip boyadılar. Komşulardan topladıkları kitapları, eski tahtalardan yaptıkları raflara dizdiler. Bugün bu küçük garaj kütüphanesinde iki bini aşkın kitap var ve her hafta sonu onlarca çocuk burada kitap okuyor, masal saatlerine katılıyor.

A) **Kitapların Önemi**

B) **Bir Garajdan Doğan Kütüphane**

C) **Gençler ve Spor**

a) Önerilen başlıklardan hangisi metne en uygundur? Diğer iki başlığın neden uygun olmadığını açıklayınız.

.....

.....

b) Metin için siz de içeriğe uygun, ilgi çekici bir başlık yazınız.

.....

12 Okulun "Bisikletle Güvenli Ulaşım" haftasında hazırlanan broşürde aşağıdaki cümleler yer almaktadır. (5 puan)

Cümle	Anlam ilişkisi
1. Yollar buz tuttuğu için okul servisleri sefere çıkmadı.	
2. Bisiklet yarışını kazanmak için her sabah antrenman yapıyor.	
3. Kaskını takarsan yolculuğun daha güvenli olur.	
4. Kardeşim, benden daha hızlı pedal çeviriyor.	

neden-sonuç · amaç-sonuç · koşul (şart) · karşılaştırma

a) Her cümledeki anlam ilişkisini tabloya yazınız.

b) "Bisiklet kullanımı" konusunda biri **nesnel**, biri **öznel** iki cümle yazınız.

Nesnel: .....

Öznel: .....

13 Kütüphanedeki “Tür Avı” etkinliğinde öğrencilere farklı türlerde yazılmış metinlerden alınan dört bölüm verilmiştir. **(5 puan)**

A) Mardin’e vardığımızda güneş batmak üzereydi. Taş evlerin bal rengi duvarları akşam ışığında parlıyordu. Dar sokaklarda yürüdükten sonra Mezopotamya Ovası’na bakan bir terasta oturduk; ova, uçsuz bucaksız bir deniz gibi önümüzde uzanıyordu.

B) İlkokula başladığım ilk gün, annemin elini bir türlü bırakmak istemediğimi hatırlıyorum. Öğretmenim yanıma gelip bana kırmızı bir kalem uzatmıştı. O kalemi yıllarca sakladım; bugün hâlâ masamın çekmecesinde durur.

C) Ressam Selma Aydın, 1950 yılında bir Ege kasabasında doğdu. Çocukluğunu zeytinlikler arasında geçirdi. Resim eğitimini tamamladıktan sonra eserlerinde hep Ege’nin renklerini işledi. Ressam, ömrünün son yıllarını doğduğu kasabada geçirdi.

Ç) Kocaeli’de bir ortaokulun öğrencileri, dün okul bahçesinde 150 fidan dikti. “Her Öğrenciye Bir Fidan” projesi kapsamında düzenlenen etkinliğe veliler ve öğretmenler de katıldı. Proje yürütücüsü öğretmen, fidanların bakımını öğrencilerin üstleneceğini belirtti.

anı · biyografi · gezi yazısı · haber · masal

Her bölümün hangi türden alındığını yazınız ve bu türü ayırt etmenizi sağlayan bir özelliği belirtiniz. (Türlerden biri kullanılmayacaktır.)

A) .....

B) .....

C) .....

Ç) .....

14 Çevre kulübünün hazırladığı “Su Bizim Geleceğimiz” broşüründe aşağıdaki paragraf yer almaktadır. Cümleler numaralandırılmıştır. **(5 puan)**

> **(1)** Tatlı su, içindeki tuz oranı çok düşük olan, içmeye ve tarımda kullanmaya uygun sudur. **(2)** Dünyadaki suyun yaklaşık %97’si okyanus ve denizlerdeki tuzlu sudur; tatlı su ise yalnızca yaklaşık %3’lük bir paya sahiptir. **(3)** Bir insan yemek yemeden haftalarca yaşayabilirken susuz ancak birkaç gün dayanabilir. **(4)** Çevre bilimci Doç. Dr. Leyla Tunç’un dediği gibi: “Bugün boşa akıttığımız her damla, yarının susuzluğudur.” **(5)** Örneğin dişlerimizi fırçalarken musluğu kapatmak, bir ailenin yılda binlerce litre su tasarruf etmesini sağlayabilir.

a) Numaralı cümlelerde kullanılan düşünceyi geliştirme yollarını yazınız.

1: ..... 2: ..... 3: ..... 4: ..... 5: .....

b) 4. cümlede kullanılan yolun yazarın düşüncesine nasıl bir katkı sağladığını açıklayınız.

.....

15 Münazara kulübündeki Emir, “**Düzenli spor yapmak insan sağlığına yararlıdır.**” düşüncesini savunacaktır. Öğretmeni, Emir’den düşüncesini farklı düşünceyi geliştirme yollarıyla desteklemesini istemiştir. **(5 puan)**

> **Hatırlatma:** Düşünceyi geliştirme yolları; tanımlama, örneklendirme, karşılaştırma, benzetme, tanık gösterme ve sayısal verilerden yararlanmadır.

Emir’in düşüncesini destekleyen birer cümleyi aşağıdaki yolları kullanarak yazınız.

a) Örneklendirme: .....

b) Benzetme: .....

c) Karşılaştırma: .....

ç) Emir, düşüncesini sayısal verilerle desteklemek isterse hangi kaynaklardan yararlanabilir? Bir örnek veriniz.

.....

16 Okulun şiir yarışmasının bu yılki teması **"Kış Sabahı"**dır. Yarışmaya katılacak öğrenciler, aşağıdaki görselden ve kelime havuzundan yararlanabilir. **(5 puan)**

Kelime havuzu

kar **beyaz** **baca** **sessizlik** **çocuk** **pencere** **sıcak** **çay**

Temaya uygun, **en az dört dizelik** bir şiir yazınız. Şiirinizde en az bir **kişileştirme** kullanınız, dize sonlarında **ses benzerliği (uyak)** oluşturunuz ve şiirinize bir **başlık** koyunuz.

Başlık: .....

.....

.....

.....

.....

17 Okul gazetesinin “Haftanın Olayı” köşesine metin gönderecek olan Aslı, yer darlığı nedeniyle aşağıdaki metni **özetlemek** zorundadır. **(5 puan)**

> Kış tatilinin ilk günü mahallede kardan adam yarışması düzenlendi. Ela ile kardeşi Arda, sabah erkenden bahçeye çıkıp çalışmaya başladı. Öğleye kadar kocaman bir kardan adam yaptılar; ancak öğle güneşi çıkınca kardan adamın başı eriyip yere düştü. Arda çok üzüldü ve yarışmadan çekilmek istedi. Ela ise kardeşini cesaretlendirdi; birlikte gölgede kalan köşeye yeni bir kardan adam yaptılar. Akşamüstü yapılan değerlendirmede jüri, onların kardan adamını “en sabırlı takım” ödülüne layık gördü.

a) Metni ana olayları koruyarak en fazla **üç cümleyle** özetleyiniz.

.....

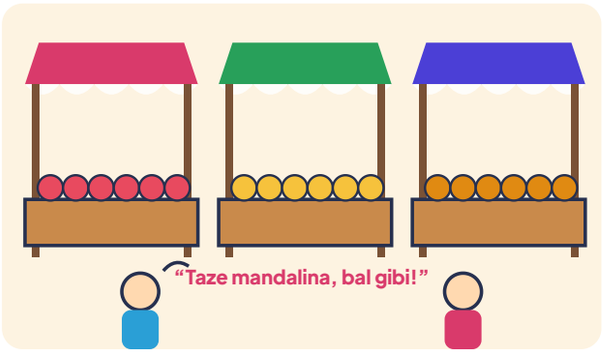
.....

.....

b) Özet yazarken metinden çıkardığınız bir ayrıntıyı yazınız ve neden çıkardığınızı açıklayınız.

.....

18 Türkçe öğretmeni, öğrencilerinden semt pazarını gösteren aşağıdaki görselden yararlanarak bir paragraf yazmalarını istemiştir. **(5 puan)**

Paragrafınızda:
- **betimleyici anlatımı** kullanınız,
- en az **iki farklı duyuya** (görme, işitme, koklama, tatma, dokunma) ait ayrıntı veriniz,
- en az bir **benzetme** yapınız.

a) Pazar yerini 3-4 cümlelik bir paragrafla anlatınız.

.....

.....

.....

b) Paragrafınızda hangi duyulara ait ayrıntılar kullandığınızı birer örnekle yazınız.

.....

19 Kitap okuma alışkanlığı üzerine bir yazı hazırlayan Kerem'in paragrafında kalın yazılmış **üç geçiş ve bağlantı ifadesinden ikisi** cümleler arasındaki anlam ilişkisine uymamaktadır. (5 puan)

Kitap okumak, kelime hazinemizi geliştirir. **(1) Ancak** okuduğumuz her kitapta daha önce bilmediğimiz kelimelerle karşılaşırız. Birçok öğrenci kitap okumaya zaman ayıramadığını söylüyor. **(2) Örneğin** günde yalnızca yirmi dakika okumak bile bir yılda onlarca kitap bitirmemizi sağlayabilir. **(3) Sonuç olarak** okuma alışkanlığı kazanmak, sanıldığı kadar zor değildir.

Çünkü · Oysa · Bununla birlikte · Ayrıca

a) Yanlış kullanılan ifadelerin numaralarını yazınız ve her birinin yerine kutudaki ifadelerden uygun olanını yazınız.

.....

.....

b) Doğru kullanılan ifadenin cümleler arasında kurduğu anlam ilişkisini yazınız.

.....

20 Dil bilgisi yarışmasında takımlar, aşağıdaki iki cümlenin ögelerini tabloya yazacaktır. Her cümlede, verilen ögelerden bazıları bulunmayabilir. (5 puan)

1. Dedem, bahçedeki elma ağaçlarını her sonbahar dikkatle budar.
2. Küçük kardeşim, yeni aldığı kitabı yarın sınıf arkadaşlarına gösterecek.

Öge	1. cümle	2. cümle
Yüklem		
Özne		
Nesne		
Dolaylı tümleç		
Zarf tümleci		

Tabloyu doldurunuz. Cümlede bulunmayan öge için "yok" yazınız.

Cevap Anahtarı ve Kısa Çözümler

8. Sınıf Türkçe · Efsane Set · 1. Dönem 1. Yazılı Deneme Sınavı

1 dört gözle beklemek: **çok istekle, sabırsızlıkla beklemek** · ağzı kulaklarına varmak: **çok sevinmek** · nem kapmak: **alınmak, gücenmek** · göz yummak: **hoş görmek, görmezden gelmek** (Puanlama: her deyim 1,25 puan; benzer anlatımlar kabul edilir) **(5 puan)**

Deyimin anlamı, çevresindeki cümlelerden tahmin edilir. Sonuçların haftalardır merakla beklendiği anlaşıldığı için "dört gözle beklemek" çok istekle beklemek demektir. Adını birinciler arasında gören Defne'nin sevinci "ağzı kulaklarına varmak" ile anlatılmıştır. Kaan'ın turnuvaya katılamadığı için telefonu kısa kesmesi, onun alındığını (nem kaptığını) gösterir. Özür dilenince kırgınlığı önemsememesi ise "göz yummak"ın hoş görmek anlamında kullanıldığını gösterir.

2 a) 1: **Kişileştirme** (bulutların gözyaşı dökmesi) · 2: **Benzetme** (ses, "gibi" sözüyle ninniye benzetilmiş) · 3: **Abartma** (çığlığın yedi kat göğü inletmesi) b) Örnek: **Rüzgâr, pencereden süzülüp "Kışa hazır mısın?" diye sordu.** (Puanlama: a 3,75 (her dize 1,25), b 1,25) **(5 puan)**

Kişileştirme, insana ait bir özelliğin insan dışındaki varlıklara verilmesidir; ağlamak (gözyaşı dökmek) insana özgü olduğu için 1. dizede kişileştirme vardır. Benzetmede bir varlık, ortak bir yönü bakımından başka bir varlığa benzetilir; 2. dizede annenin sesi yumuşaklık yönüyle ninniye "gibi" sözüyle benzetilmiştir. Bir durumu olduğundan çok büyük göstermek abartmadır; bir çığlığın gökleri inletmesi mümkün değildir. Konuşturmada insan dışındaki varlıklar konuşturulur; rüzgârın bir soru sorması bu sanata örnektir.

3 a) koşarak: **-arak, zarf-fiil** · gelen: **-en, sıfat-fiil** · kalkacak: **-acak, sıfat-fiil** · Bekleme: **-me, isim-fiil** · görünce: **-ünce, zarf-fiil** · binip: **-ip, zarf-fiil** · okumayı: **-ma, isim-fiil** b) **planladığı** (kitabı) (Puanlama: a 4,2 (her satır 0,6), b 0,8) **(5 puan)**

İsim-fiiller "-ma, -me, -mak, -mek, -ış" ekleriyle kurulur ve isim gibi kullanılır: "bekleme (salonu)", "okumayı". Sıfat-fiiller "-an, -ası, -mez, -ar, -dik, -ecek, -miş" ekleriyle kurulur ve bir ismi niteler: "gelen (Deniz)", "kalkacak (tren)". Zarf-fiiller "-arak, -ınca, -ıp, -ken, -madan..." ekleriyle kurulur ve fiili durum ya da zaman yönünden belirtir: "koşarak", "görünce", "binip". Metindeki "planladığı" sözcüğü "-dığı" ekiyle kurulmuş ve "kitap" ismini nitelemiştir; bu da bir sıfat-fiildir.

4 a) 1. **Güneş batınca hava birden soğudu.** 2. **Dedem gazeteyi okuyarak notlar aldı.** 3. **Okula giderken yolda öğretmenimi gördüm.** b) **İkinci cümlede**; "koşma yarışı"nda -ma isim-fiil ekidir. Birinci cümlede -ma olumsuzluk ekidir, "koşma" çekimli bir fiildir (emir). (Puanlama: a 3 (her cümle 1), b 2) **(5 puan)**

Zarf-fiil ekleri iki cümleyi zaman ya da durum ilişkisiyle birleştirir: "-ınca" zaman (batınca), "-arak" durum (okuyarak), "-ken" zaman (giderken) bildirir. Birleştirilen cümlelerde ortak öge (dedem) bir kez yazılır. "Koşma, düşeceksin!" cümlesinde -ma eki fiile olumsuzluk katmış, "koşma" emir kipinde çekimli bir yüklem olmuştur. "Koşma yarışı"nda ise -ma eki fiili isim yapmıştır; bu "koşma" isim-fiildir.

5 A) **Betimleyici** (çınarın görünüşü, kabuğu, sesi ve kokusu anlatılıyor) · B) **Öyküleyici** (olaylar zaman sırasıyla anlatılıyor) · C) **Açıklayıcı** (gökkuşağının nasıl oluştuğu bilgi verilerek açıklanıyor) · Ç) **Tartışmacı** (karşıt görüş "oysa" ile çürütülüyor) (Puanlama: her paragraf 1,25 puan) **(5 puan)**

Betimleyici anlatımda bir varlık, duyulardan yararlanılarak okurun gözünde canlanacak biçimde anlatılır; A paragrafında çınarın kalınlığı, kabuğu, yapraklarının hışırtısı ve kokusu verilmiştir. Öyküleyici anlatımda olaylar bir zaman sırası içinde aktarılır; B'de sabah, öğle ve akşamüstü yaşananlar sıralanmıştır. Açıklayıcı anlatımda amaç bilgi vermektir; C'de gökkuşağının oluşumu açıklanmıştır. Tartışmacı anlatımda karşıt bir görüş ele alınıp çürütülür ve okur ikna edilmeye çalışılır; Ç'de "Oysa" ile bu yapılmıştır.

6 a) Kanat çırpmadan, **sıcak hava akımlarına binerek süzülürler**. b) **Denizlerin üzerinde sıcak hava akımları yeterince oluşmadığı için.** c) **Karaların denizlere en yakın olduğu yerler oldukları için** leylekler ve süzülen kuşlar göçte buralardan geçer. (Puanlama: a 1,5, b 1,5, c 2) **(5 puan)**

Sorunun cevabı metinde açıkça yer alır; önemli olan ilgili cümleyi bulmaktır. Metne göre leylekler güneşin ısıttığı toprağın üzerinde yükselen sıcak hava akımlarına binerek süzülür, böylece çok az enerji harcar. Denizlerin üzerinde bu akımlar yeterince oluşmadığı için uzun deniz geçişlerinden kaçınırlar ve karaların denizlere en yakın olduğu yerleri seçerler. İstanbul Boğazı ve Belen Geçidi bu özellikleri nedeniyle göç eden leyleklerin ve diğer süzülen kuşların en önemli geçiş noktalarındandır.

7 a) **14 Kasım, 13.00-16.00** arası, **okulun spor salonunda** b) **3 kitap**; en fazla 3 kitap getirilebilir ve getirilen kadar kitap alınabilir. c) **Götüremez**; yırtık kitaplar kabul edilmez. ç) Bir kitap vererek **yeni bir kitap okumanın**, yeni şeyler öğrenmenin kapısını açacağımız anlatılmıştır. (Puanlama: a 1, b 1,5, c 1, ç 1,5) **(5 puan)**

Görsel metinlerde sorunun cevabı, yazılı bilgiler dikkatle okunarak bulunur. Afişe göre şenlik 14 Kasım'da 13.00-16.00 arasında okulun spor salonunda yapılacaktır. Bir öğrenci en fazla 3 kitap getirebildiği ve getirdiği kitap kadar kitap alabildiği için Ali 5 kitabı olsa da en fazla 3 kitap alabilir. Yırtık ya da eksik sayfalı kitaplar kabul edilmediği için Selin kapağı yırtık kitabını götüremez. "Bir kitap ver, yeni bir dünya al!" cümlesi, her yeni kitabın okura yeni bir dünya sunduğunu mecaz yoluyla anlatır.

8 Örnek sorular: **Komşuları bostanı yeniden ekmek için kim bir araya topladı?** (Nermin Teyze) · **Bostandan ne zaman ürün toplandı?** (Eylülde) · **Komşular neden her bahar bostanda buluşmaya karar verdi?** (Ortak emekle bol ürün aldıkları için) · **Çocuklar ne yaptı?** (Toprağı çapaladı) (Puanlama: a 3,75 (her soru 1,25), b 1,25; cevabı metinde olan her uygun soru kabul edilir) **(5 puan)**

Metinle ilgili soru hazırlarken cevabı metinde açıkça bulunan bilgiler seçilir ve farklı soru sözcükleri kullanılır. "Kim?" sorusu kişiyi (Nermin Teyze), "Ne zaman?" sorusu zamanı (geçen bahar, eylül), "Ne?" sorusu yapılan işleri (toprağı çapalamak, fide dikmek), "Neden?" sorusu ise sebebi (bol ürün alınması, birlikte çalışmanın sevinci) sorar. Cevabı metinde olmayan, tahmine dayanan sorular bu etkinlik için uygun değildir.

9 1: **Uykunun öğrenmeye etkisi** · 2: **Büyük şehirlerdeki gürültü kirliliği ve zararları** · 3: **Ebru sanatının yapılışı** · Sorulan soru: **"Metin ne hakkında, neden söz ediyor?"** (Puanlama: her paragraf 1,5, soru 0,5) **(5 puan)**

Konu, bir metinde üzerinde durulan, metnin ne hakkında olduğunu gösteren unsurdur ve "Metin neyi anlatıyor?" sorusuyla bulunur. 1. paragrafın bütün cümleleri uykunun öğrenilen bilgileri kalıcı hâle getirmedeki rolünü anlatır. 2. paragraf şehirlerdeki yüksek seslerden ve bunların insan sağlığına zararlarından söz eder. 3. paragraf ise ebru sanatçısının suya boya serpmesinden desenin kâğıda geçmesine kadar ebrunun nasıl yapıldığını anlatır.

10 a) Ana duygu: **çocukluğun geçtiği köye duyulan özlem**; ör. "İçimde bir sızı, bir hüzün büyür." b) Ana fikir: **Emeğin karşılığını almak için sabırlı olmak gerekir.** (Puanlama: a 2,5, b 2,5) **(5 puan)**

Şiirlerde şairin okura geçirmek istediği temel duygu ana duygudur. Şair, şehirde yaşasa da gönlünün köyde kaldığını, dut ağacı gördükçe içinin sızladığını söylemektedir; ana duygu özlemdir. Ana fikir, yazarın metinle okura vermek istediği temel mesajdır. Çırak, fidanı her gün söktüğü için fidan kurumuş; usta da köklerin tutunması için zaman tanımak gerektiğini söylemiştir. Buradan çıkan mesaj, bir işin sonucunu almak için sabırla beklemek gerektiğidir.

11 a) **B**; metin, bir garajın gençler tarafından kütüphaneye dönüştürülmesini anlatır. A **çok geneldir**, metnin asıl olayını yansıtmaz; C metnin içeriğiyle **ilgisizdir**. b) Örnek: **"Eski Garaj, Yeni Dünyalar"**, **"Gençlerin Emeğiyle Açılan Kitap Evi"** (Puanlama: a 3, b 2) **(5 puan)**

Başlık, metnin içeriğini en iyi biçimde yansıtmalı ve okurun ilgisini çekmelidir. Metin, Barış ve arkadaşlarının kullanılmayan bir garajı kütüphaneye dönüştürmesini anlatır; bu nedenle "Bir Garajdan Doğan Kütüphane" en uygun başlıktır. "Kitapların Önemi" metinden daha geniş bir konuyu kapsar, metnin özünü (garajın kütüphaneye dönüşmesi) yansıtmaz. "Gençler ve Spor" başlığının metinle ilgisi yoktur. Öğrencinin yazdığı başlık metnin olayını ve iletisini yansıtıyorsa kabul edilir.

12 a) 1. **neden-sonuç** · 2. **amaç-sonuç** · 3. **koşul** · 4. **karşılaştırma** b) Nesnel örnek: **Bisiklet, yakıt kullanmayan bir ulaşım aracıdır.** · Öznel örnek: **Bisiklete binmek, dünyanın en keyifli işidir.** (Puanlama: a 3 (her cümle 0,75), b 2) **(5 puan)**

Neden-sonuç cümlelerinde bir olay başka bir olayın sebebidir: servislerin sefere çıkmamasının sebebi yolların buz tutmasıdır. Amaç-sonuç cümlelerinde eylem bir amaca ulaşmak için yapılır: antrenman yarışı kazanmak için yapılmaktadır ("için" amaç bildirir). Koşul cümlesinde bir eylem başka bir eylemin gerçekleşmesine bağlıdır ("takarsan"). 4. cümlede kardeş ile konuşan kişi "daha" sözüyle karşılaştırılmıştır. Nesnel cümleler kanıtlanabilir bilgi içerir; öznel cümleler kişisel görüş, beğeni ya da duygu bildirir ve kişiden kişiye değişir.

13 A) **Gezi yazısı** (gezilen yer, gözlemlerle anlatılıyor) · B) **Anı** (yazar yaşadıklarını 1. kişi ağzından anlatıyor) · C) **Biyografi** (bir kişinin hayatı 3. kişi ağzından anlatılıyor) · Ç) **Haber** (güncel bir olay 5N1K ile, nesnel biçimde aktarılıyor) (Puanlama: her bölüm 1,25 puan) **(5 puan)**

Gezi yazısında yazar gezip gördüğü yerleri, oradaki yaşamı ve gözlemlerini anlatır; A bölümünde Mardin'in taş evleri ve ovası anlatılmıştır. Anıda yazar kendi yaşadığı olayları birinci kişi ağzından, geçmişe dönerek anlatır (B: ilkokulun ilk günü). Biyografide bir kişinin hayatı başkası tarafından, üçüncü kişi ağzından ve zaman sırasıyla anlatılır (C). Haber, güncel bir olayı ne, nerede, ne zaman, kim gibi sorulara cevap verecek biçimde, yorum katmadan aktarır (Ç). Masal kullanılmamıştır.

14 a) 1: **tanımlama** · 2: **sayısal verilerden yararlanma** · 3: **karşılaştırma** · 4: **tanık gösterme** · 5: **örneklendirme** b) Konusunda uzman birinin sözüne yer verilerek düşüncenin **daha inandırıcı** olması sağlanmıştır. (Puanlama: a 3,75 (her cümle 0,75), b 1,25) **(5 puan)**

1. cümlede tatlı suyun ne olduğu açıklandığı için tanımlama yapılmıştır. 2. cümlede yüzde değerlerle bilgi verildiği için sayısal verilerden yararlanılmıştır. 3. cümlede insanın yemeksiz ve susuz yaşayabileceği süreler karşılaştırılmıştır. 4. cümlede bir uzmanın sözü aktarıldığı için tanık gösterme vardır; bu yol, düşünceyi bir otoriteye dayandırarak inandırıcılığı artırır. 5. cümlede "Örneğin" ile somut bir durum verilmiştir; bu da örneklendirmedir.

15 Örnek: a) **Örneğin her gün yarım saat yürüyüş yapmak kalbi güçlendirir.** b) **Spor, vücut için bir bakım ustası gibidir.** c) **Düzenli spor yapanlar, hareketsiz yaşayanlara göre daha az hastalanır.** ç) **Sağlık kuruluşlarının araştırma ve istatistikleri** (Puanlama: a, b, c 1,5'er; ç 0,5; yolu doğru kullanan her cümle kabul edilir) **(5 puan)**

Örneklendirmede düşünce somut bir örnekle desteklenir; "örneğin, mesela" gibi sözler kullanılabilir. Benzetmede düşünce, ortak yönü olan başka bir varlığa "gibi" vb. sözlerle benzetilerek anlatılır. Karşılaştırmada iki durumun benzer ya da farklı yönleri ortaya konur. Sayısal veriler, güvenilir kaynaklardan (sağlık kuruluşlarının raporları, bilimsel araştırmalar, resmî istatistikler) alınmalıdır.

16 Açık uçlu. Örnek — **Kar Kokulu Sabah**: “Sessizce indi kar, uyandı pencere, / Beyaz bir yorgan serildi her yere. / Baca tüttürür sıcak bir türküyü, / Çocuklar koşuşur karlı bahçelere.” (Puanlama: temaya uygunluk 1,5, en az 4 dize 1, kişileştirme 1, uyak 1, başlık 0,5) **(5 puan)**

Şiir yazarken önce temaya uygun bir duygu ya da görüntü seçilir. Görseldeki karla örtülü bahçe, tüten baca ve kardan adam kış sabahını çağrıştırır. Kişileştirme için insana özgü bir özellik insan dışı bir varlığa verilmelidir: örnekte pencerenin “uyanması”, bacanın “türkü tüttürmesi” kişileştirmedir. Dize sonlarındaki “-ere” sesleri uyak oluşturur. Başlık, şiirin içeriğini yansıtmalıdır.

17 a) Örnek: **Kış tatilinin ilk günü kardan adam yarışmasına katılan Ela ile Arda’nın yaptıkları kardan adamın başı öğle güneşinde eridi. Üzülen Arda’yı cesaretlendiren Ela, kardeşiyle gölgede yeni bir kardan adam yaptı. Jüri onlara “en sabırlı takım” ödülünü verdi.** b) Örnek: **“sabah erkenden bahçeye çıkmaları”**; olayın gelişimini etkilemeyen bir ayrıntıdır. (Puanlama: a 3,5 (ana olaylar, sıra, kısalık), b 1,5) **(5 puan)**

Özet, bir metnin ana düşüncesini ve önemli olaylarını kısa ve öz biçimde, kendi cümlelerimizle anlatmaktır. Özette ayrıntılara, tekrarlara ve süslü anlatımlara yer verilmez; olaylar metindeki sırayla aktarılır. Bu metindeki ana olaylar yarışmaya katılma, kardan adamın erimesi, yeniden deneme ve ödül almadır; “sabah erkenden çıkmaları”, “öğleye kadar çalışmaları” gibi bilgiler olayın sonucunu değiştirmediği için çıkarılabilir.

18 a) Örnek: **Rengârenk tenteler, pazarın üzerine açılmış dev şemsiyeler gibiydi. Tezgâhlarda turuncu mandalinalar küçük güneşler gibi parlıyordu. Satıcıların “Taze mandalina, bal gibi!” diye bağıran sesleri, çilek kokusuna karışıyordu.** b) Görme: **turuncu mandalinalar**, işitme: **satıcıların sesi**, koklama: **çilek kokusu** (Puanlama: a 3,5 (betimleme 1,5, iki duyu 1, benzetme 1), b 1,5) **(5 puan)**

Betimleyici anlatımda bir yer ya da varlık, okurun gözünde canlanacak biçimde, renkler, sesler, kokular gibi duyulara ait ayrıntılarla anlatılır. Görseldeki renkli tenteler, tezgâhlardaki meyveler ve satıcının seslenişi görme ve işitme duyusuna; meyvelerin kokusu koklama duyusuna ait ayrıntılar olarak kullanılabilir. “Dev şemsiyeler gibi”, “küçük güneşler gibi” ifadeleri benzetmedir. Olayları sıralamak yerine görüntüyü canlandırmak gerekir.

19 a) **(1)** “Ancak” yerine **“Çünkü”** · **(2)** “Örneğin” yerine **“Oysa”** (ya da “Bununla birlikte”) b) **(3) “Sonuç olarak”**: önceki cümlelerden bir **sonuç** çıkarıp düşünceyi toparlar. (Puanlama: a 4 (her ifade 2), b 1) **(5 puan)**

Geçiş ve bağlantı ifadeleri, cümleler arasındaki anlam ilişkisine uygun seçilmelidir. (1) numaralı cümle, okumanın kelime hazinesini neden geliştirdiğini açıklar; önceki cümleye karşıt bir düşünce bildirmediği için karşıtlık bildiren “Ancak” yanlıştır, gerekçe bildiren “Çünkü” gelmelidir. (2) numaralı cümle, okumaya zaman ayıramadığını söyleyenlere karşı bir düşünce bildirir; “Örneğin” bir örnek vermediği için yanlıştır, karşıtlık bildiren “Oysa” ya da “Bununla birlikte” uygun olur. “Sonuç olarak” ise paragrafı toparlayan bir sonuç cümlesini doğru biçimde başlatmıştır.

20 1. cümle: Yüklem **budar** · Özne **Dedem** · Nesne **bahçedeki elma ağaçlarını** · Dolaylı tümleç **yok** · Zarf tümleci **her sonbahar, dikkatle** 2. cümle: Yüklem **gösterecek** · Özne **Küçük kardeşim** · Nesne **yeni aldığı kitabı** · Dolaylı tümleç **sınıf arkadaşlarına** · Zarf tümleci **yarın** (Puanlama: her doğru öge 0,5) **(5 puan)**

Önce yüklem bulunur; yüklem cümlede iş, oluş ya da hareket bildiren çekimli ögedir (budar, gösterecek). Özne yükleme sorulan “Kim?” sorusuyla bulunur (Dedem, Küçük kardeşim). Nesne “Neyi?” sorusuyla bulunur (elma ağaçlarını, kitabı). Dolaylı tümleç “Kime, nereye, kimde, nereden...” sorularına cevap verir; 2. cümlede “Kime gösterecek?” sorusunun cevabı “sınıf arkadaşlarına”dır. Zarf tümleci “Ne zaman, nasıl...” sorularıyla bulunur: “her sonbahar” (ne zaman), “dikkatle” (nasıl), “yarın” (ne zaman).

YAZILI PUSULASI

Çözümlere buradan ulaş

8. Sınıf Türkçe · 2026-2027 · 1. dönem 1. yazılı

Telefonunun kamerasıyla ilgili QR kodunu okut.
Ekrandan okuyorsan QR koduna dokunabilirsin.

CEVAP VE ÇÖZÜMLER

Yazılı cevaplar ve çözüm sayfası
Ücretsiz erişim

VİDEO ÇÖZÜMÜ

Bu PDF’nin ilgili videosu ve durumu
Premium videolar uygulamada açılır

Video henüz eklenmediyse sağdaki sayfada belirtilir.
Video sonradan eklendiğinde aynı QR kodu kullanılabilir.

Bu erişim kartı Yazılı Pusulası tarafından eklenmiştir.
Önceki soru ve cevap sayfaları değiştirilmemiştir.
kaynaklar.net